

سرشناسه	: محسن مرادیان، ۱۳۴۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: مسائل سیاسی و راهبردی معاصر / current political and strategic issues / محسن مرادیان.
مشخصات نشر	: تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس، ۱۳۹۲
مشخصات ظاهری	: ۲۲۵ ص: مصور، جدول، نمودار
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۵۲۳-۶۲-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: واژه نامه، کتابنامه، نمایه
موضوع	: روابط بین الملل، استراتژی سیاسی، امنیت ملی
شناسه افزوده	: ایران، ارتش، دانشگاه فرماندهی و ستاد، انتشارات
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۲ ۵م۴ / ۱۳۰۰۵۵۲۳
رده بندی دیویی	: ۳۲۷/۱۰۱
شماره کتاب شناسی ملی	: ۳۳۸۸۳۶۶

عنوان	: مسائل سیاسی و راهبردی معاصر
مؤلف	: محسن مرادیان
ویراستار ادبی	: بهنوش فرزانه
صفحه آرای	: مرتضی جباری
طرح روی جلد	: محمدرضا خزینه دار
ناظر چاپ	: حسین مومنی فرد
ناشر	: انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد دانشگاه جنگ ارتش جمهوری اسلامی ایران
نوبت چاپ	: اول
شمارگان	: ۱۰۰۰ نسخه
تاریخ نشر	: زمستان ۱۳۹۲
لیتوگرافی، چاپ و صحافی	: چاپخانه دانشگاه فرماندهی و ستاد
قیمت	: ۱۰/۰۰۰ تومان
نشانی	: تهران، میدان پاستور، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه جنگ ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرماندهی و ستاد، انتشارات تلفن:
	www.dafoosaja.ac.ir
	۰۲۱ - ۶۶۱۴۱۹۱

مسئولیت صحت مطالب بر عهده ی مؤلفین می باشد.
کلیه حقوق برای دافوس آجا محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

«فهرست مطالب»

صفحه	عنوان
۷	روابط بین‌الملل، نگرش‌ها و تئوری‌ها
۳۹	سیاست خارجی
۶۱	نقش دولت در روابط بین‌الملل
۷۵	ماهیت قدرت در روابط بین‌الملل
۹۳	سازمان ملل متحد و عملکرد و تحولات آن
۱۰۷	حاکمیت جنگ سرد در روابط بین‌الملل
۱۲۷	تنش زدایی در روابط دو ابرقدرت
۱۳۷	نظام دو قطبی و مراحل شکل‌گیری آن در روابط بین‌الملل
۱۴۵	ظهور جهان سوم به عنوان یک قطب قدرت
۱۵۱	شکل‌گیری جنگ سرد جدید در دهه ۱۹۸۰
۱۵۹	انقلاب اسلامی و نظم نوین جهانی
۱۶۳	فروپاشی اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی
۱۷۳	وحدت دو آلمان
۱۸۱	اروپای متحد و قطب‌بندی جدید جهان
۱۸۵	حادثه ۱۱ سپتامبر
۱۸۹	جنگ نفت (جنگ اول و دوم خلیج فارس)
۱۹۹	پایان جنگ سرد و لزوم توجه به مناطق

امروزه رویدادهای متنوع و گسترده‌ای در جهان از یک سو و تاثیر آنها بر زندگی افراد بشر از سوی دیگر، به علم روابط بین‌الملل به طور اخص و علوم سیاسی به طور اعم، اهمیتی مضاعف داده‌اند؛ به گونه‌ای که اگر گفته شود بدون علم سیاست و مدیریت بین‌المللی، زندگی بشر آشفته‌گی، هرج و مرج، جنگ، خشونت، اضطراب و دلوپسی فرا می‌گیرد؛ اغراق نشده است. لذا برای درک و تحلیل رویدادهای فراوان از شرق تا غرب عالم، باید قالب‌های فکری آزموده، مدون و علمی در اختیار داشت و گرنه حجم وسیع اطلاعات و اخبار از تحولات جهانی، ناظران عادی و عامی را متحیر و تسلیم خواهند نمود. زیرا پیچیدگی‌های روابط بین‌الملل^۱ و روابط بین‌الدول^۲ بدون چارچوب‌های فکری و تئوری‌های نظری، قابل درک نخواهند بود. از این رو در این نوشتار تلاش شده است تا پیوند گریز ناپذیر جهان انتزاعی نظریه‌ها جهان واقعی سیاست، ساماندهی شده تا تصویر روشنی از بطن اطلاعاتی که هر روز منتشر می‌شود، توسط خواننده محترم قابل استخراج گردد.

علم روابط بین‌الملل به عنوان یک دانش نوین، در صدد تجزیه و تحلیل عناصر سازنده جامعه بین‌الملل و قواعد حاکم بر رفتار آنهاست به گونه‌ای که این جامعه از لحاظ تاریخی، حقوقی و سیستمی، مورد تحلیل عینی قرار گیرد. خواسته و ناخواسته و آگاهانه و ناآگاهانه، اختلاف نظر درباره تحولات در روابط بین‌الملل، ناشی از بکارگیری نظریه‌های متفاوت برای درک جهان پیرامون است. به عنوان مثال تحلیل‌گری که گسترش «ناتو» به شرق را ناشی از ضعف روسیه و خلاء قدرت در اوراسیا می‌داند، از نظریه‌های واقع‌گرایانه در تحلیل‌های خود بهره گرفته و اگر کسی لیبرالیسم را مبنای بررسی خود قرار دهد، تقویت دموکراسی‌های نوپا در اروپای مرکزی و تسری مکانیسم‌های مدیریت منازعه در این منطقه بالقوه پر آشوب را نتیجه خواهد گرفت. لازم به یادآوری است که هیچ رهیافت واحد و نظریه جامعی وجود ندارد که بتواند همه

¹ International Relations

² Interstates

پیچیدگی‌های جهان معاصر و روابط میان کشورها را تجلیل کند؛ همان‌گونه که در علم پزشکی نیز هیچ دارویی مناسب همه دردها نیست.

این کتاب پس از بررسی تئوری‌های روابط بین‌الملل، به بررسی نقش دولت و ماهیت قدرت در روابط بین‌الملل پرداخته و سپس عملکرد و تحولات سازمان ملل متحد به عنوان محصول جنگ جهانی دوم را وزد مذاقه قرار می‌دهد. در ادامه به بررسی حاکمیت جنگ سرد در روابط بین‌الملل و تنش زدایی در روابط دو ابر قدرت و ظهور جهان سوم به عنوان یک قطب قدرت و مهم‌ترین حوادث سال‌های پایانی قرن بیستم یعنی انقلاب اسلامی ایران، فروپاشی اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی، وحدت دو آلمان و حادثه ۱۱ سپتامبر می‌پردازد. در پایان نیز دو جنگ آمریکا در عراق (۱۹۹۱ و ۲۰۰۳) مورد امعان نظر قرار می‌گیرند. لازم به توضیح است که استفاده از منابع معرفی شده در متن، به معنای تایید مطالب و نویسندگان آنها نیست؛ بلکه فقط بدان دلیل که مطالب علمی نیازمند استناد به منابع و مأخذ می‌باشند، از آنها بهره گرفته است.